

99. *Riccia fluitans* L.

Potrditev pojavljanja na Ljubljanskem barju in novo nahajališče v okolici Ptuja

Confirmation of occurrence on Ljubljansko barje and new locality in the vicinity of Ptuj

0052/1 Slovenija: Ljubljansko barje, Mali plac na osamelcu Kostanjevica, 330 m n. m.; v vodi. Leg & det. T. BAČIČ, 8. 6. 2006.

9561/4 Slovenija: Štajerska, Podvinci SV od Ptuja, na zahodni obali ribnika severno od Podvincev, 220 m n. m. Leg. B. FRAJMAN, 13. 4. 2008, det. T. BAČIČ & B. FRAJMAN.

Raziskanost flore jetrenjakov je v Sloveniji precej slaba. To velja tako za število doslej ugotovljenih vrst, še bolj pa za poznavanje njihove razširjenosti in ekologije biotopov (MARTINČIČ 1996). Od 160 vrst, ki se jih navaja za Slovenijo, jih približno 1/3 uvrščamo med ogrožene. *Riccia fluitans* je uvrščena na Rdeči seznam mahov Slovenije (ANON. 2002) kot ranljiva vrsta (V). Spada v družino *Ricciaceae* (red *Marchantiales*). Poleg rodu *Riccia* spada v to družino tudi rod *Ricciocarpos*. Slednji je bil v Sloveniji odkrit pred nedavnim, o najdbi pa sta poročala BABIJ & JOGAN (2001). Avtorja tudi podajata razlike med obema rodovima.

Riccia fluitans uspeva v stalnih ali občasnih stoječih sladkih vodah, pogosto jo najdemo v zdruzbah vodnih leč (JOGAN & al. 2004). Redko uspeva tudi na kopnem, na vlažnih tleh (A. Martinčič, *in litt.*). Od ostalih pri nas rastočih vrst se njena steljka loči po tem, da je potopljena, krpe steljke so široke 0,5-1 mm, 3-8 x tako široke kot debele, steljka pa je večkrat vilasto razrastla in večinoma brez rizoidov (ROTHMALER 1990).

Prvi podatki o uspevanju vrste pri nas so iz Štajerske. BREIDLER (1894) ta vodni mah navaja za zaselek Gernce ("Gerndorf") zahodno od Kicarja pri Ptuju (9561/1), ter za okolico Brežic. Kot natančnejše nahajališče navaja "Dobrowa-Walde", kar se verjetno nanaša na Dobravo SV od Brežic (0059/4 oz. 0060/3). MATOUSCHEK (1900, leg. Murr 1893) in Glowacki (1908, leg. baron Rast) vrsto navajata za Pragersko na Štajerskem (verjetno gre za kvadrant 9660/1, saj so tam številni ribniki). Vrsto sta na Ljubljanskem barju našla tudi PAULIN (1915; brez natančnega nahajališča) in Dolšak (pri Preserju, 0052/2 in pri Viču v Ljubljani, 9952/4; LJU). Na Ljubljanskem barju jo je v zadnjih letih opazil tudi MARTINČIČ (2003) na barju Mali plac na osamelcu Kostanjevica in na Goriškem Mahu (oboje 0052/1). Vrsto so našli tudi v Prekmurju, v opuščeni gramoznici pri Malih Bakovcih (9362/4; BABIJ & JOGAN 1997).

Z najdbo na Ljubljanskem barju sva potrdila že dalj časa znano nahajališče, medtem ko je nahajališče v Podvincih pri Ptuju novo, v neposredni bližini že več kot stoletje znanega, vendar nepotrjenega nahajališča v Gerncah. Tako dopolnjujeva vednost o razširjenosti te vrste pri nas, bralce pa pozivava, da ta vodni jetrenjak skušajo poiskati še v kakšnem drugem ribniku, jarku ali gramoznici.

Literatura

ANON., 2002: Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam, Uradni list RS, št. 82/2002 z dne 24. 09. 2002.

- BABI, V. & N. JOGAN, 2001: *Ricciocarpos natans* (L.) Corda - novoodkrita vrsta jetrenjaka v flori Slovenije. *Natura Sloveniae* 3(1): 43-48.
- BREIDLER, J., 1894: Die Lebermoose Steiermarks. Mittheilungen des Naturwissenschaftlichen Vereines für Steiermark 30: 256-357.
- DESCHMANN, C., 1858: Beiträge zur Naturgeschichte des Laibacher Morastes. 2. Jahresh. Ver. Krain. Landesmus. (Ljubljana) 2: 59-87.
- GLOWACKI, J., 1908: Die Moosflora des Bachergebirges. Jahresber. d. Obergymn. Marburg. pp. 1-30.
- JOGAN, N., M. KALIGARIČ, I. LESKOVAR, A. SELIŠKAR & J. DOBRAVEC, 2004: Habitatni tipi Slovenije HTS 2004 - tipologija. Agencija RS za okolje, Ljubljana.
- MARTINČIČ, A., 2003: Nova nahajališča vrst – Mahovi (*Bryophyta*). *Hladnikia* 15-16: 101-105.
- MATOUSCHEK, F., 1900: Bryologisch-floristische Mittheilungen aus Oesterreich Ungarn, der Schweiz und Bayern I. Verh. Bot.-Zool. Ges. Wien 50: 219-254.
- PAULIN, A., 1915: Über einige für Krain neue oder seltene Pflanzen und die Formationen ihrer Standorte I. - Izvestja muz. društva za »Carniola« nov. ser., 6: 117-125.
- ROTHMALER, W. (ed.), 1990: Exskursionsflora von Deutschland, Band 1 - Niedere Pflanzen. Volk und Wissen Verlag, Berlin.

Zahvala

Zahvaljujemo se prof. dr. Andreju Martinčiču za pomoč pri zbiranju literature.

TINKA BAČIČ & BOŽO FRAJMAN

100. *Carex liparocarpus* Gaudin

Bleščeči šaš najden tudi v subpanonskem in preddinarskem fitogeografskem območju (Krško-Brežiško polje)

***Carex liparocarpus* found in sub-Pannonian and pre-Dinaric phytogeographic area (Krško-Brežiško polje)**

0059/3 Slovenija: Dolenjska, Krško-Brežiško polje, območje hipodroma zahodno od vasi Mrtvice, 150 m n. m. [15°30'13" E, 45°54'57" N; vse koordinate po slov. državnem koordinatnem sistemu D 48 - Besselov elips., projekc. Gauss-Krüger]. Leg. & det. B. FRAJMAN & T. BAČIČ, 13.05.2008 (LJU); V od vasi Žadovine in S od vasi Mrtvice, kompleks suhih zaraščajočih se travnikov ob Savi južno od NE Krško (več lokalitet zelo blizu skupaj), 150 m n. m. [15° 31' 15" E, 45° 56' 1" N]. Leg. & det. B. VREŠ & A. SELIŠKAR, 13.05.2008, 22.5.2008, 30.05.2008, 15.06.2008, 28.07.2008 (fotografsko gradivo in delovni herbarij ZRC SAZU); Velike toke, 700 m severno od vasi Gorenje Skopice, ruderalno rastišče na opuščenih izkopih gramoza, peščeno prodnata tla, 150 m n. m. [15° 33' 4" E, 45° 54' 49" N]. Leg. & det. B. VREŠ & A. SELIŠKAR, 30.05.2008; Krči, ca. 1 km severno od vasi Vihre, 150 m n. m. [15° 31' 51" E, 45° 55' 32" N]. Leg. & det. B. VREŠ & A. SELIŠKAR, 30.05.2008; Vrbina, suh zaraščajoč se travnik ob opuščeni gramoznici 600 m J od vasi Pesje, 150 m n. m. [15° 33' 24" E,